

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากปัจจุบันสภาวะการณ์ของโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะยุคนี้ที่เป็นโลกยุคข้อมูลข่าวสาร มีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง ทุกองค์กรต้องการสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขันแบบยั่งยืน มีความยืดหยุ่นสามารถปรับตัวให้ทันต่อสภาวะการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ง่าย เทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นฐานในการประมวลผลข้อมูลจึงได้ถูกนำมาใช้อย่างกว้างขวางในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานเพื่อสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขัน เนื่องจากสะดวกต่อการจัดเก็บข้อมูล สามารถประมวลผลผลิตสารสนเทศสนองตอบความต้องการสำหรับการตัดสินใจเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ทันต่อเหตุการณ์

สถาบันราชภัฏลำปาง เป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่ง que เห็นถึงความสำคัญของระบบสารสนเทศที่มีต่อองค์กร จึงมีโครงการในการพัฒนาระบบสารสนเทศหลายระบบ แต่ระบบสารสนเทศที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ที่จำเป็นต้องมีการพัฒนาขึ้นมาใช้โดยด่วนในขณะนี้คือ ระบบสารสนเทศสำหรับบริหารงานงบประมาณ เนื่องจากในปัจจุบันสถาบันราชภัฏลำปางมีการใช้จ่ายเงินงบประมาณอยู่หลายประเภทโดยการใช้ได้ครอบคลุมถึงเรื่องของ อาคาร ที่ดิน ค่าจ้าง และสิ่งก่อสร้าง ซึ่งมีแผนงาน งานและโครงการในการพัฒนาศักยภาพของสถาบันเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดปัญหาในการจัดสรรและควบคุมติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณเพื่อให้สอดคล้องกับแผนงาน งานและโครงการที่ได้กำหนดไว้ โดยในแต่ละปีงบประมาณสำนักงานวางแผนจะต้องเสียเวลาในการดำเนินการจัดสรรเงินงบประมาณและตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณของแต่ละหน่วยงานทำให้เกิดความล่าช้าไม่ทันต่อความต้องการของหน่วยงานต่าง ๆ และยอดการใช้จ่ายงบประมาณในแต่ละแผนงานเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอด จึงเกิดข้อมูลที่ขัดแย้งกับหน่วยงานที่ได้รับเงินงบประมาณอยู่เสมอ

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้ทำการศึกษาได้เล็งเห็นว่าสำนักงานวางแผนและพัฒนาของสถาบันราชภัฏลำปาง ที่มีหน้าที่ในการติดต่อประสานงาน ควบคุมติดตามตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินงบประมาณของแต่ละหน่วยงานควรจะมีการพัฒนาระบบการทำงานภายใน ซึ่งในปัจจุบันระบบการทำงานของสำนักงานวางแผนและพัฒนา ยังใช้การเก็บข้อมูลต่าง ๆ ที่มีบุคคลรับผิดชอบในกระดาษ บางครั้งก็เกิดการผิดพลาดเช่น กรอกข้อมูลไม่ถูกต้อง ไม่จัดเก็บข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน

ข้อมูลสูญหาย ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริหารหรือผู้ที่ต้องการใช้ข้อมูลได้ทันต่อความต้องการ โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการบริหารและการจัดการ จึงมีความประสงค์ที่ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ ออกแบบ และพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการสำหรับงานงบประมาณ สำนักงานวางแผนและพัฒนา สถาบันราชภัฏลำปาง เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานและบริการข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานต่าง ๆ อันจะก่อให้เกิดผลดีต่อองค์กรโดยรวม

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการสำหรับงานงบประมาณสำนักงานวางแผนและพัฒนา สถาบันราชภัฏลำปาง

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.3.1 ได้ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการสำหรับงานงบประมาณสำนักงานวางแผนและพัฒนา สถาบันราชภัฏลำปาง

1.3.2 เพื่อพัฒนาระบบการทำงานของสำนักงานวางแผนและพัฒนาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.3.3 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบสารสนเทศประเภทอื่น ๆ ที่มีความจำเป็นต่อองค์กร

1.4 ขอบเขต และวิธีการศึกษา

1.4.1 ขอบเขตการศึกษา

เป็นการศึกษาถึงวิธีการวิเคราะห์ ออกแบบและพัฒนาระบบสารสนเทศในการจัดการงานงบประมาณของสำนักงานวางแผนและพัฒนาของสถาบันราชภัฏลำปาง เพื่อช่วยในการจัดการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- การบริหารแผนงาน งานและโครงการ
- การติดตามตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ
- การปรับปรุงยอดงบประมาณ
- การสอบถามการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ
- การรายงานผลการดำเนินการ

1.4.2 วิธีการศึกษา

วิธีการในการศึกษาใช้ตามวิธีการวงจรชีวิตการพัฒนากระบวนสารสนเทศ (SDLC : System Development Life Cycle) ซึ่งมีทั้งหมด 7 ขั้นตอนดังนี้

- การกำหนดและเลือกระบบสารสนเทศที่จะพัฒนา
- การวางแผนพัฒนาระบบงานสารสนเทศ
- การวิเคราะห์ระบบงานสารสนเทศ
- การออกแบบระบบงานสารสนเทศเชิงตรรกะ
- การออกแบบระบบงานสารสนเทศเชิงกายภาพ
- การติดตั้งระบบงานสารสนเทศและนำไปใช้งาน
- การบำรุงรักษาระบบงานสารสนเทศ

1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

สถาบันราชภัฏลำปาง หมายถึง สถาบันระดับอุดมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่ที่ 119 หมู่ 9 ถนนลำปาง-แม่ทะ ตำบลชมพู อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง 52100

สำนักงานวางแผนและพัฒนา หมายถึง หน่วยงานในสังกัดสถาบันราชภัฏลำปางทำหน้าที่กำกับดูแลเรื่อง แผนงานและงานงบประมาณ การติดตามและประเมินผล

งานงบประมาณ หมายถึง ภารกิจหลักของสำนักงานวางแผนและพัฒนาที่ต้องรับผิดชอบในการกำกับดูแลติดตามตรวจสอบและรายงานการเบิกจ่ายเงินงบประมาณในแต่ละประเภทของหน่วยงานต่างๆ ภายในสถาบันราชภัฏลำปาง

1.6 เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการ

1.6.1 เครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย

- หน่วยประมวลผลกลาง Pentium III 800 MHz.
- หน่วยความจำหลัก 256 MB.
- หน่วยความจำสำรอง 8 GB.
- เครื่องจับจานแม่เหล็กชนิดอ่อน 1.44 MB.
- เครื่องอ่าน CD-ROM 40X

1.6.2 เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล

- หน่วยประมวลผลกลาง Pentium IV 1.6 GHz.

- หน่วยความจำหลัก 256 MB.
- หน่วยความจำสำรอง 20 GB.
- เครื่องรับจานแม่เหล็กชนิดอ่อน 1.44 MB.
- เครื่องอ่าน CD-ROM 40X

1.6.3 โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้งาน

- โปรแกรมระบบปฏิบัติการ Microsoft Windows 98 Thai Edition
- โปรแกรมจัดการฐานข้อมูล Oracle
- โปรแกรมพัฒนาระบบงานสารสนเทศ Visual Basic 6.0 Enterprise
- โปรแกรมจัดทำแผนภาพ Visio